

MUUTTUVAN, MUUNTUVA OPPIMISYMPÄRISTÖ

Riikka Alakoski – Väitöskirjatutkija / Kasvatustieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto

Luokanlehtori – Viikin Normaalikoulu, Helsingin yliopisto

KESKIÖSSÄ TÄNÄÄN

- Alakoulun opettajien ja oppilaiden kokemuksia avautuvista oppimisympäristöistä
- Näkökulmia oppimisympäristön muutosprosesseihin

**MITÄ SINULLE
TULEE MIELEEN
ENSIMMÄISENÄ
UUSISTA
KOULUTILOISTA?**

“Avoimet oppimisympäristöt tekevät
kouluista levottomia ja oppiminen
kärsii” HS

”Nämä virheet tekevät
avokonttorikouluista vaikeita lapsille”
HS

“Lapset ja opettajat oireilevat avokoulujen
melussa” YLE

”Maisemakonttorikoulu” on vain kaunis
ihanne” YLE

KESKUSTELU? KOULUTILOISTA

MIKSI UUSI EPÄILYTTÄÄ?

- KAIKKI MUTTUU !!!
  - Rauhalliset tilat → Avoimet tilat
  - N. 20 oppilaan ryhmät → 60-80 oppilaan massaryhmät
  - Oppiainerajat → Ilmiöt
  - Opettajajohtoisuus ja perustaidot → oppilaslähtöinen tutkiva oppiminen
  - Fyysinen oppimateriaali → Digitaalisuus

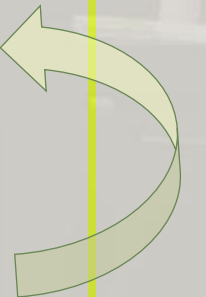
TILAT OLETTAMUSTEN TAKANA

- Avautuva / muunneltava tila →
Lisääntyvä opettajien välinen
yhteistyö
- Opettajien yhteistyö / kalusteet /
akustiset ratkaisut, valaistus,
materiaalit → laadukas,
monipuolinen pedagogiikka
- Tilojen monipuolinen käyttö ja
aiempaa parempi käyttöaste /
käyttäjät

OPETTAJIEN KOKEMUKSET YHTEISTOIMINNALLISISTA TILOISTA

- Ei merkittäviä muutoksia tuntien rakenteessa / opetusmenetelmissä / opettaja-oppilas rooleissa
- Vaihtelevia kokemuksia tilan / kalustuksen vaikutuksista opetukseen
- Opettajien yhteistyö lisääntynyt / opetusryhmittelyt monipuolistuneet
  - Tilan hyödyntäminen vaihteli merkittävästi

YHTEISTYÖN SPEKTRI

PINNALLINEN YHTEISTYÖ

(ajallisesti kiinteää /
pakollista / ennakoitavissa
olevaa)

*(Contrieved collaboration,
Hargreaves, 1994)*

YHTEISTOIMINNALLISET TIIMIT

(jaetut arvot ja visio / yhteinen
vastuu oppilaiden oppimisesta
/ halu yhteisen työn
reflektointiin ja kollektiiviseen
ammattilliseen kehittymiseen)

*(Bolam et al., 2005; Bradbeer,
2021; Hargreaves & O'Connor,
2017)*

YHTEISTYÖ OPETTAJIEN KOKEMANA (Alakoski et al., 2024)

Opetuksen laatu ja monipuolisuus
Arvioiden ja palautteen perusteella
Ammattitaidon kehittyminen
Parantunut työtyytyväisyys

Kollegiaalinen tuki. Yhden luokan kanssa voi
käyttää opetusmenetelmiä ja materiaalia
oppimaan tarpeen mukaan. Yhteistyö
tulee se perustuu, joka on miina maastava, että
askatn on liis eittäjän jokin ammitinikijonka
pyyettä ja palautteiden perusteella
kaos ja keräsi seiten talat luokkatasotiimi
eriyttämään alaspain ja ylöspain. A4 -
tiimi
luokkatasotiimi

YHTEISTYÖ OPPILAIDEN KOKEMANA (Alakoski et al., 2025)

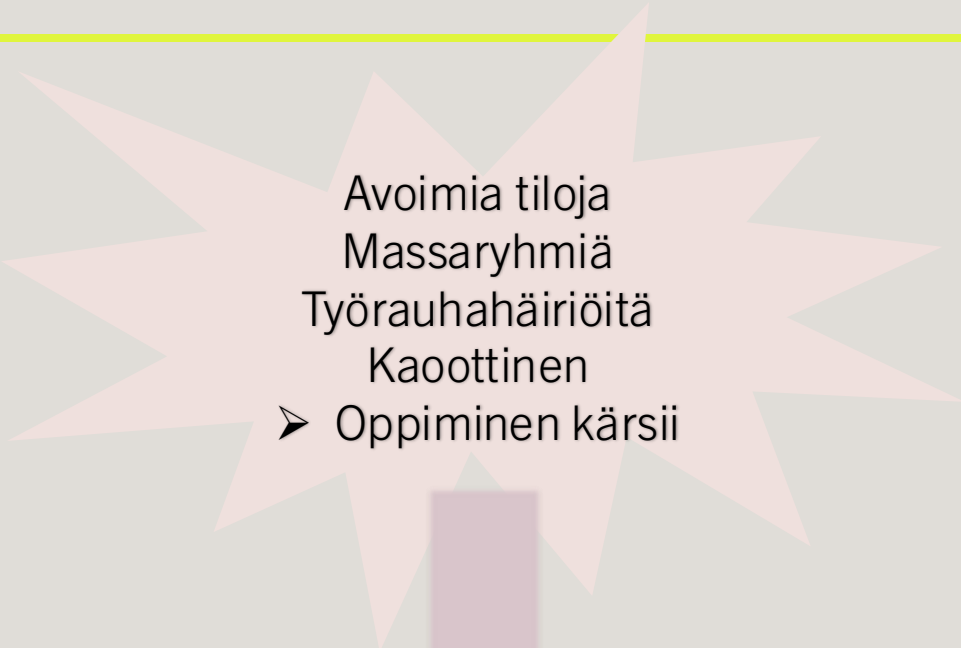
'Piirrä kuva tyypillisestä matematiikan tunnista.

Piirrä itsesi matematiikan tunnilla siinä paikassa, missä yleensä opiskelet. Piirrä kuvaan myös ne oppilaat ja opettajat, jotka ovat usein samassa tilassa matematiikan tunnilla. Käytä puhe- ja ajatuskuplia keskustelun ja ajattelun kuvaamiseen.

Merkitse MINÄ sinua esittävään oppilaaseen ja OPE opettajaa esittävään aikuiseen. Kirjoita kuvan yläreunaan paikan nimi.'

Opettajien yhteistyö oli yhteydessä:

- Oppilaiden vuorovaikutteiseen sijaintiin
- Matikkapuheeseen
- Matikkapuheen vuorovaikutteisuuteen
- Positiiviseen tunneilmapiiriin

Avoimia tiloja
Massaryhmiä
Työrauhahäiriöitä
Kaoottinen
➤ Oppiminen kärsii

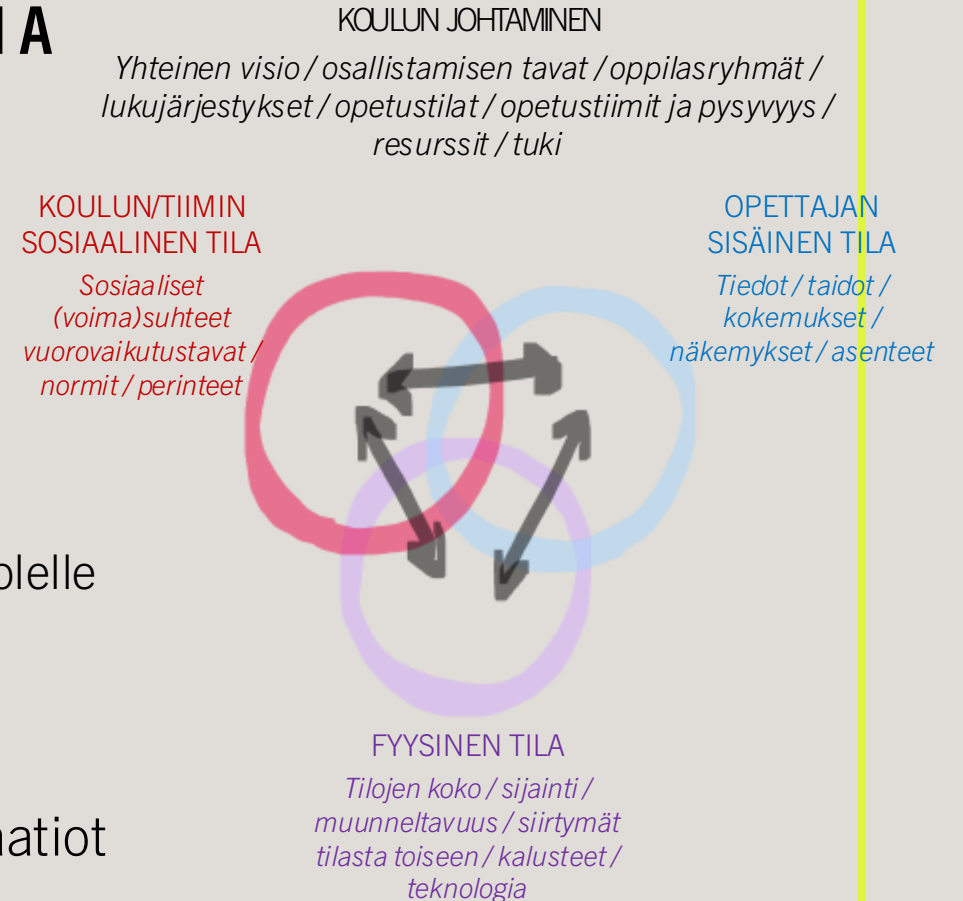

Mihin väite / kokemus perustuu?

OPPIMISYMPÄRISTÖ SOSIAALISENA KONSTRUKTIONA

- Monipuolinen pedagogiikka
  - Hiljainen työskentely
  - Pari- ja ryhmätyöskentely
  - Toiminnallinen työskentely
  - Laajentuva fyysinen ympäristö luokkahuoneen ulkopuolelle
  - Yhteisten tilojen monikäyttöisyys
  - Tilat esiintymiseen, teemapäiviin
- Lisääntyvä opettajien välinen yhteistyö ja sen eri variaatiot

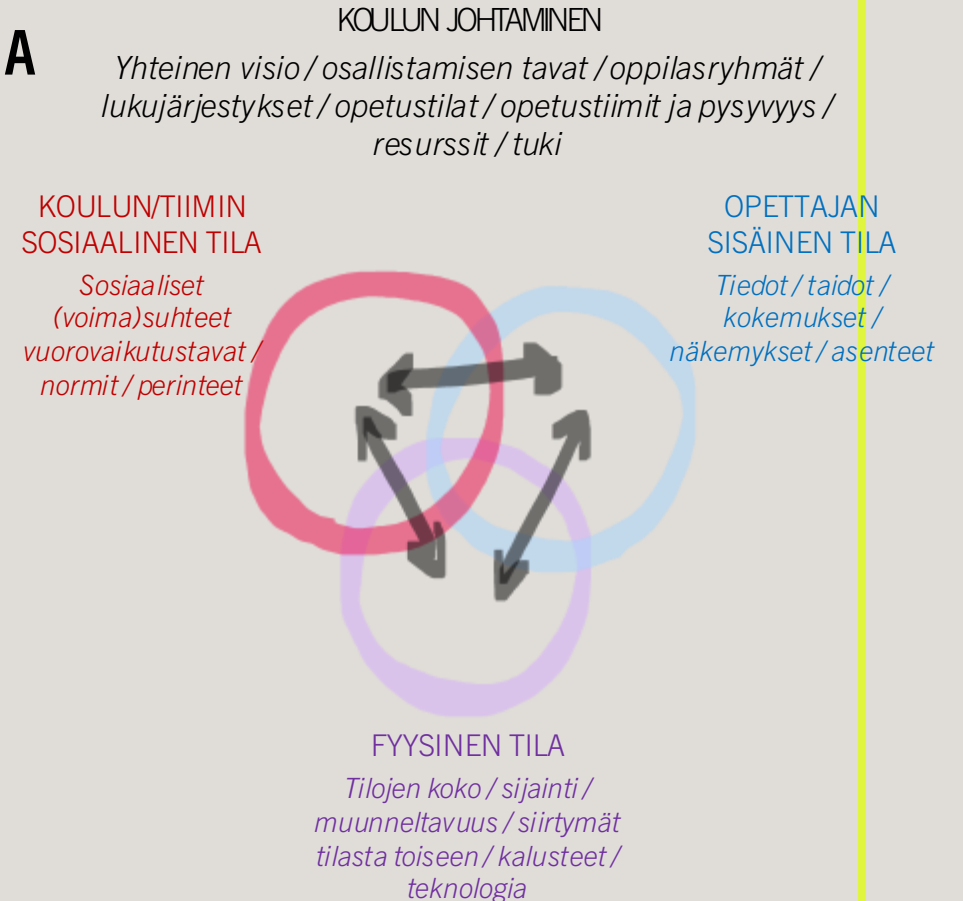

OPPIMISYMPÄRISTÖ SOSIAALISENA KONSTRUKTIONA

Tilatietoisuuden ja ympäristökompetenssin lisääminen (*Lackney, 2008*)

Yksilöllinen / Sosiaalinen / Organisationaalinen

- Koulutus, pilotointi, kouluvierailut ja työkokemus
- Suunnitteluun osallistaminen / dialogisuus
  - Ei vain toiveiden esittämistä / kirjaamista pohjapiirroksiin tai pedagogisiin suunnitelmiin
  - Ydin koulun visiossa → millaista toimintaa haluamme mahdollistaa
- Pedagoginen johtaminen

Mihin väite / kokemus perustuu?

Mikä on koulun tarkoitus, mitä arvotamme?

- Kvalifikaatio
  - *'Koulutus on kutistunut kvalifikaatioksi ja talousjärjestelmän osaksi'*
Heikkinen, HS
- Sosialisatio - eläminen osana yhteiskuntaa
- Subjektifikaatio - kuka minä olen, mitkä ovat rajani, ihmisyyden ydin

Avoimia tiloja
Massaryhmiä
Työrauhahäiriöitä
Kaoottinen
➤ Oppiminen kärsii

PARKS – EICHMAN PARADOKSI

Mihin väite / kokemus perustuu?

Mikä on koulun tarkoitus, mitä arvotamme?

➤ Kvalifikaatio

➤ *'Koulutus on kutistunut
kvalifikaatioksi ja
talousjärjestelmän osaksi'*
Heikkinen, HS

➤ Sosialisatio - eläminen osana
yhteiskuntaa

➤ Subjektifikaatio - kuka minä olen,
mitkä ovat rajani, ihmisyyden ydin

*"How we exist as human
beings "in" and "with" the
world, natural and social, is
the central educational
question." Biesta (2021)*

KIITOS

- Riikka Alakoski
- riikka.alakoski@helsinki.fi

LÄHTEET

- Alakoski, R., Laine, A., & Hannula, M. S. (2024). Teaching mathematics in innovative learning environments—The entangled tensions between the learning environment and pedagogy. *European Journal of Education*, 59(3), e12661. <https://doi.org/10.1111/ejed.12661>
- Alakoski, R., Laine, A. & Hannula, M.S. (2025). Interaction and collective emotional climate in innovative learning environments in mathematics lessons: a third- and fourth-grade students' perspective. *Learning Environments Research*. <https://doi.org/10.1007/s10984-025-09530-7>
- Benade, L. (2016). Is the classroom obsolete in the twenty-first century? *Journal of Educational Philosophy and Theory*, 49, 796–807. <https://doi.org/10.1080/00131857.2016.1269631>
- Biesta, G. (2021). *World-Centred Education: A View for the Present* (1st ed.). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003098331>
- Bolam, R., McMahon, A., Stoll, L., Thomas, S., & Wallace, M., Greenwood, A., Hawkey, K., Ingram, M., Atkinson, A., & Smith, M. (2005). *Creating and sustaining effective professional learning communities. Research Report 637*. University of Bristol, Bath and London, Institute of Education. Retrieved 14.11.2024 <https://dera.ioe.ac.uk/id/eprint/5622/1/RR637.pdf>
- Bradbeer, C. (2021). The enactment of teacher collaboration in innovative learning environments: A case study of spatial and pedagogical structuration. In W. Imms, & T. Kvan (Eds.), *Teacher Transition into Innovative Learning Environments*. Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-15-7497-9_5
- Friend, M., Reising, M., & Cook, L. (1993). Co-Teaching: An overview of the past, a glimpse at the present, and considerations for the future. *Preventing School Failure: Alternative Education for Children and Youth*, 37(4), 6–10. <https://doi.org/10.1080/1045988x.1993.9944611>
- Hargreaves, A., & O'Connor, M. T. (2017). Cultures of professional collaboration: Their origins and opponents. *Journal of Professional Capital and Community*, 2(2), 74–85. <https://doi.org/10.1108/JPC-02-2017-0004>
- Heikkinen, <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000010122963.html>
- Lackney, J. A. (2008). Teacher environmental competence in elementary school settings. *Children, Youth and Environments*, 18(2), 133–159.